

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1-50. Egyes
szám ára 12 fillér.

A hevesi átirat.

Még élénk emlékezetünkben él Heves-megye közönségének az egri jogakadémiai ifjúság nagyszabású tüntetéseivel támogatott hazafias mozgalma, melynek célja Rákóczy, Thököly és Bercsényi rehabilitálását kimondani, valamint Kossuth Lajos és az 1848/49-iki honvédek érdemeit törvénybe iktatni.

A multak mulasztásait a hálás utókor akarja helyrehozni, a mai kor ítélőszéke egy szebb, egy tisztultabb, egy nemzetibb felfogással akar igazságot szolgáltatni, elégtételt nyújtani azoknak, kiket a ma is élő diffamáló törvények alap nélkül sujtanak s másrészt új törvénytárunkat gazdagítani, olyannal, mely a legegynesebb, a legmagyarabb, a nemzet minden fiának keble igaz sugallatából fakadó érzelmeket tartalmazza megőrkítve és mintegy második aranybulla tegyen eltörölhetetlen tanúságot az utókornak Kossuth Lajosról, a magyar alkotmányosság apostoláról és az 1848/49-iki honvédek érdemeiről.

A történelem tanúsága szerint Rákóczy, Bercsényi és Thököly, a lázadás vezetői nem tértek vissza a szatmári békeegyez-

ményben kitűzött határidőn belül, amiért is az ezen békeegyezményben a visszatérő lázadók javára biztosított bűnbocsánat helyett „mint a törvényes királyoknak s a hazának nyilvános ellenségeit s mint árulókat“ törvényesen száműzték és az érdemelt törvényes büntetés rájuk szabása végett mindenütt üldözték, összes ingó és ingatlan javaikat a kir. kincstár részére elkobzandóknak nyilvánították, a velük való érintkezést és közlekedést az ország összlakóinak megtiltották és felségsértést követett el e tilalom megszegője.

Ezeket mondják ki a Rákóczyt, Bercsényit, Thökölyt diffamáló törvények és Hevesmegye közönsége jár elől most zászlóvivőként ezeknek törlése végett, és lelkes átiratát országgá küldözi pártolásért.

Az újabb kor más szemüvegen objektívebben tekinthet vissza a történelem régebbi eseményeire, az oknyomozás alapján áll, subjectív momentumoktól menten, a hibák mellett az érdemek elismerése elől sem zárkozhatik el.

Nem hunyhat szemet, hogy Rákóczy Ferencz a szabad és Ausztriától független Magyarország kivívásaért küzdött, célja tehát eszményi, küzdelme önzetlen.

Azt a harcot pedig, melyet Bercsényivel és Thökölyvel együtt a nemzet nevében az uralkodó ellen felvett, elítélni már csak annál fogva is elhibázott, mert mindháromnak a küzdelme egyaránt erkölcsi alapon nyugodott és bár törvényellenes eszközökkel, de a végcélt tekintve mégis a törvény jogos alapján állott.

Örökös szégyenfolt ilyen körülmények közt, hogy az utókor mindeddig nem nyújtott elégtételt a diffamálásért, nem törölte az ezt kimondó törvényeket. Törvény betűje hirdeti a szatmári béke óta, hogy Rákóczy, Bercsényi, Thökölyi becstelen, megvetésre méltó, nem szabad nekik a honi föld határait átlépni. Csak a hibáik vannak megőrkítve, érdemeik elhallgatva. Csak a büntetés van rájuk szabva, a jutalom nincs megadva. Csak lázadókul, árulókul emlegetik őket önzetlen, hazájuk szabadságáért küzdő vezéri mivoltuk homályba burkolva.

Ilyen körülmények közt az igazi, méltó, impozáns rehabilitáció serkentette Heves vármegye közönségét, mely a mozgalom magvait átirat alakjában az ország összes törvényhatóságába elhintette és hiszszük, nem akad Magyarországon törvényhatóság, a mely a hevesi átirat nemzeti

TÁRCA.

Április 11.

Alszik-e, vagy szunnyad csak a nemzet?

Minő esend van szerte e hazán!

Nem heviti öröm a sziveket

A megrendelt ünnep hajnalán?

Mért nem tombol, ujjong a hon népe?

Mért e csend, e siket némaság?

Zsolozsmája mért nem tör az égre,

Hogy lekérje áldó sugarát?

Tud a magyar, oh, tud ünnepelni!

S ünnepjei fényesek, dicsők;

De csak úgy, ha szentelt érzelmei

Magasztosan felhevítik őt.

Hej! ünnepelt március idusán,

Ült a nemzet fényes ünnepet,

Fénytengerben még az ég is uszván.

A tiszta lég kéjtől reszketett.

És fog ülni ünnepet a nemzet,

Megünnepli mindig a napot,

Mely széttörte a rablilineseket,

S szabadságra dicsőn virradott.

Kigyósi G.

Oh ha tudnád . . .

Oh ha tudnád bájos földi angyal,
Hogy mint égtem régtől fogva már,
Oh ha tudnád mily epedve vágytam
Megismerni téged igazán.

Oh ha tudnád azon peretől fogva
Hogy egy pár szót váltottam veled,
Oh ha tudnád nincs azóta senki,
Aki nálamnál jobban szeret.

Oh ha látnád azt a gyöngyvirágot
Amit nem rég adottál oda,
Oh ha látnád mennyi esők áztatja,
Élteti; nem hervad el soha . . .

Oh ha látnád egyedül magányban,
Te feléd száll minden képzetem,
Oh ha látnál néha egy könnyeseppet,
Érted csillog én egyetlenem!

Oh ha érzened, azt amit érzek,
Látnád, vádád mily alaptalan
Oh ha érzened, azt amit érzek,
Nem volnál hozzám igaztalan.

Oh ha érzened azt . . . De nem érzed,
S ezért az a meggyanusítás,

Oh ha érzened azt . . . De nem érzed.
Kivüled nincs nekem senki más.

Saturnus.

Szegény Lajtorjás úr!

Hej! mégis csak igaz az a mondás, hogy a kinek az Úristen hivatalt adott, észt is ad hozzá. Már t. i. ha ebben az illető, akár milyen mértékben is fogyatékoságban leledzik. Lajtorjás úr sem ette kanállal a tudományt, de hát véletlenül szerencséje akadt s most, ha van még ezen a gömbölyű világon boldogság, az bizonyára ő benne vagyon megtestesülve. De hát vajjon ki ő és merre van hazája? Hát volna még Magyarországon és a kapcsolt részeken földi halandó, aki e nevet nem ismeri? Lajtorjás Gerő urat, a »Magyar Feltalálók Országos Egyesületének« elnökét, a »szabadalmazott légyecsapó« koszorúzott feltalálóját? Ha akadna is ilyen ember, te ne tudd meg azt soha oh Lajtorjás Gerő, mert az sirba vinne tégedet s mi lesz akkor a hazával, amelyet te boldogítani akarsz!

De — milyen véletlen szerencse — itt jön éppen ő. Bár négy órára ígerte a látogatást, de hát nála ez már így szokott történni. Az ő elve inkább egy órával előbb, mint egy perccel később. Lajtorjás úr általában mintaképe a pontosságnak, ő sohasem késik. Most is mennyire siethetett, csupa merő viz, szegény alig tud szóhoz jutni.

Előre kell bocsátanom, Lajtorjás úr minden találmányát, mielőtt azzal a nagy nyilvánosság elé lépne, el szokta hozni vélemény kérés

szellemétől áthatottan ne terjesztené azt pártolólág az ország plenuma elé.

És ha tiszta hazafiság sugárzik az átiratnak a diffamálás törlésére vonatkozó részéből, annál magasztosabb cél, annál szentebb törekvés a Kossúth Lajos és a 48-as honvédek érdemeinek törvénybeiktatását tárgyazó passus.

Az ő érdemük, az ő szereplésük története sokkal kiágazóbb, semhogy azokat e helyt a maguk egészében, a maguk igaz értéke szerint méltatni lehetne. Hisz ugyanis eléggé ismeri azt minden magyarán érző polgára e honnak.

És Hevesmegye közönsége nem akarja a hervadhatlan babérokat csupán szétosztán a história lapjain megörökíteni, hanem törvényerejű határozattal akarja azokat egybefonni, hogy minden korra egyformán, megváltozhatlanul szálljanak át a megcáfolhatlan historiai tények és igazságok. Törvény mondja ki az elismerő szót, olyan, amit az országgyűlés hozott és a *koronás király* szentesített és szabályszerűen kihirdetve lett.

E részben sincs aggályunk, hogy valamelyik törvényhatósága ez országnak elzárkózhatnék ezen kiváncsalmom jogossága és hazafias jellege elől.

Azt nem fogja tenni. Pártolólág fogja felterjeszteni minden törvényhatóság az átiratot a maga egészében, amiként ezt Baja város közönsége is mindenestre dicséretre méltóan cselekedte.

És ha az összes törvényhatóságok fölterjesztése mintegy az ország összlakóinak nemzeti akarátát tolmácsolva az országgyűlés elé kerül határozás végett, vajjon szabad lesz-e a kormánynak ezen előtörő kiváncsalmak elé akadályokat gördíteni? Vajjon szabad lesz-e a kormánynak az udvarnál rendszeren rossz szemmel nézett Kossúth-kultuszt erőszakkal elfojtani? Pedig sajnosan tapasztaljuk, hogy miként Kossúth Lajos szobrának megépítését húzzák-vonják, épúgy szálka

lesz a kormány szemében a hevesi átirat megvalósítása is.

Hisszük azonban, hogy az ország szívéből fakadó ez óhajok pártkülönbség nélkül találnak helyeslésre és a kormány kényszerhelyzetbe sodortatik a törvénybeiktatás keresztülvitelében.

Hevesmegyét illeti a kezdeményezés dicsősége, a hevesi hazafias közönségé lesz az érdem a törvénybeiktatás sikeres megoldása után!

SZ. V.

Politikai kupeckedés.

Csuda történt. Megszólt a tehetetlenség zengő Memnon szobra. Kiállt a porondra a veterán hallgató és nyilvánosan dicsekedett vele, hogy versenyre mer kelni hangja a páváéval.

Szép állat a páva. Elragadtatva pihen a gyönyörködő szem, ragyogó tollpánczélján; csillogva simogatja szívárványos alakját a demokrata hízegő verőfény melege; büszkén emeli égnek gyönyörűen formált velőtlen fejecskejét, látván az elragadtatás néma bámulatának; és mérhetlen gögijének gondolatmentes zenitjére emelkedve, elbizakodottan vindikálja magának az elismerés fokozhatlan superlativusát — megszólal.

Riadtan rebben meg az élvezettel pihenő szem erre a hangra. Ijedve siklik tova a különben nem válogató demokrata verőfény a rikoltástól és a néma bámulat önkénytelenül adózó álmélkodása hangos kacagásba szökken, elfeledve, hogy a szép testben szép lélek szokott lakozni.

Milyen tökéletlen a mindenható természet remeklő kezének ez a büszke alkotása! Mennyit érne ez a szívet, lelket gönyörkötető tömeges szinpompa, a maga fenséges némaságában. Milyen hatalmas erő nyilatkozna meg a meg-

vesztegetett, ámuló emberi lélek előtt ebben a csudálatosan konstruált, isten remeklésben, ha szólni nem tudna! És milyen fonákul cselekedte meg a találmányokban kifogyhatlan, örökké alkotó természeti erő ezt a remek külsőséget, hogy belső tartalom nélkül szükölködő, kiszáradt agyvelőt adott a fejébe.

Talán a közmondást akarta remekbe alkotott állati formában a meditáló emberi gondolkozás elé állítani: „ne szólj szám, nem fáj fejem!?”

Talán örök példakép akarta az okulni tudó emberiség kutató szeméi elé helyezni ezt az ostoba gyönyörűséget, jelezvén, hogy az elbizakodott gögönmagában hordja a nemezis elkerülhetlen bosszúját?

És sajtáságos dolog, ott rikoltoz a páva az uri Casinó szomszédságában nap-nap után — hiába.

Hangosan, halálos konzekvenciával hirdeti ez az ostoba állat a természet intő szavát — és nem értik meg az emberek a bölcs ígét, ami a butaság hangjába burkolódzva, a kellemetlenség erőszakával kínálkozik.

Baj ez, nagy baj és leverőleg szomorú.

És mert nem hálás a kedélyre ilyen deprimáló gondolatokkal foglalkozni, bölcselkedni pedig a mai korban nem háládatos, hát áttérek más témára.

Nagyságos petői Szutrély Lipót úr a f. hó 8-án megtartott törvényhatósági bizottsági gyűlésen felszólt és nem jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott, hanem durva módon, epés keserűséggel megvádolt bennünket, hogy a közgyűlésbe bevisszük a politikát.

Ha megkérdeznék tőle, milyen incidensből kiindulva harsogta el ezt a léhaságot, azt hiszük csödbe kerülne a felelettel.

Ránk azonban azt a benyomást tette, hogy egy régen gyülemlő tályog fakadt

céljából. No meg aztán, hogy írnék róla valamit és terjeszem az ismerősök körében. És én olyan véghetetlen türelmes vagyok irányában, bármilyen örütség legyen is az. Mert Lajtorjás úrnak valóságos mániája minden héten újabb és újabb dolgokat »feltalálni«, hogy azokkal az emberiséget boldogítsa; de a »szabadalmazott« légyesapón kívül még nem producált egyebet. Ebből nekem is jutottott egy »tiszteltepéldányt«, amelylyel legyet ugyan nem, de egeret azt már fogtam néhányat.

— No kedves barátom — kezdé Lajtorjás ur — most már egészen helyes úton járok. Egész éjjel törtem a fejemet, amíg rájöttem a dolog nyitjára. Óriási munka, de nagy fontosságú, messze kiható, rendkívüli alkotás...

Mig ezeket egy szuszra elmondta, valami különös alkotmányt szedett elő egy dobozból, melyet első pillanatra kávédarálónak néztem.

— Látja kedves barátom, itt volt a hiba. Csekélység az egész különben, egy nyomorult kis csavar beillesztése hiányzott csupán. Igen, egy csavar, de annak helyes és céltudatos alkalmazása, az elhelyezést kívánó szakértelem és ügyesség a használhatóságát is kétszeresen, nem, százszorosan fokozta. Ki is próbálhatjuk mindjárt. Van önnek kedves barátom — burgonyája? Erre a furesa kérdésre nagyot kacagtam.

— Hát nem tudja kedves elnök úr, hogy én legényember vagyok, minék tartanék én itthon — burgonyát?!

Hanem ha minden áron kiakarja próbálni legujabb és mint mondja »nagy fontosságú« találmányát, majd bekopogtatok a szomszédba Grünhöz egy-két borgonyáért.

A legszerencsésebb pillanatban érkeztem Grünékhöz. Grün úr, aki melesleg szólva udvari hordárom, éppen burgonyát hámozott. Azaz már meg is hámozta s csak nagy keresés után akadtunk rá a kosár fenekén az utolsó mohikánra, a melyet diadalmasan vittem be Lajtorjás urnak.

De hát kedves elnök úr, tulajdonképen miféle találmány ez, mit akkar ezzel a burgonyával.

Ne kiabáljon úgy, szólt csaknem suttogó hangon, még meghallják. Remélem nem mondta el, hogy milyen célra kell a burgonya? Az ilyesmivel nagyon óvatosan kell eljárni, mindenütt vannak leselkedők, akik aztán sietnek megelőzni az embert. Figyeljen! Ez a »gép« burgonya hámozó; egy olyan találmány, a milyent e században emberi ész még nem alkotott.

És ebben valóban igaza volt Lajtorjás úrnak, mert véletlenül éppen a huszadik század első napján tisztelt meg látogatásával.

Nézze csak kedves barátom! Ezen a nyíláson itt beteszem a burgonyát... Tovább már nem tarthattam vissza a kacagást, elemi erővel tört ki belőlem. De kedves elnök úr...! A burgonya az összetöpörödött kis burgonya nem fért be a »gép« nyílásán. Ugy látszott, hogy Lajtorjás úr is meghökkent egy pillá-

natra, de a kudarc éppenséggel nem hozta zavarba.

Sebaj, kedves barátom, ez »technikai akadály«, ezzel mindig számolnia kell az embernek. Némi csekély igazítás s a »gép« működni fog mint a parancsolat. Soha sem kell elcsüggedni a látszólagos akadállyal szemben. Az ilyen magasztos eszméknél mikor az egész emberiség boldogításáról van szó, erősnek, nagyon erősnek kell lenni... Isten vele kedves barátom, a viszontlátásra!

Már két hét is elmúlt a »próba« óta, de Lajtorjás ur nem mutatkozott. A multkor véletlenül abban a házban voltam, a hol a »Magyar Feltalálók Országos Egyesületé«-nek hivatalos helyisége van. Felmentem Lajtorjás úrhoz megtudni, mi oka elmaradásának s mi történt a burgonya hámozóval.

A hivatalos helyiségben Lajtorjás ur szobája üres volt. Egy cingár, beteges fiatal ember jött elém — valami irnok féle lehetett — s az mondta el a szomorú hirt, hogy Lajtorjás úr az elnök úr a túlhajtott szellemi munkáság következtében idegbajba esett. Valami burgonya hámozót talált fel, a melylyel nem lehetett burgonyát hámozni... És az irnok úr olyan fanyarul mosolygott.

Lajtorjás úr tehát megzavarodott, szegény Lajtorjás úr...!

L. K.

itt fel, melyet mi hiába próbálgattunk megoperálni.

A szive keserősége ömlött végig a szavain, ami fölött mi egy cseppet se vagyunk hajlandók csodálkozni.

De igen is csodálkozunk azon, hogy éppen ő mer ilyen hangokat pengetni.

Évek hosszú során át monopolizálta ő a bitorolt közbizalmat.

Önkénykedő basaként nehezedett minden fajtájú befolyásával ennek a városnak a mellére.

Addig míg a mellünkön ült, nem mondta, hogy politizálunk; most, hogy ledobtuk onnan, minden tényünket a maga politikai maszlagjával akarja megfertőztetni.

Nem úgy Uram! Ha becsületesen akar ön küzdeni, legyen legény a gáton!

A politika a hazugság tudománya és a politikát ön vitte be a közgyűlésbe.

Mi a bajai iparosoknak az érdekeit védtük és fogjuk is védeni mindig őszinte lelkesedéssel, becsületes kötelességtudással.

Nem visszük mi az embereinket ferde útra és sohse vezet bennünket önző érdek.

Önt pedig mindig ez vezette, mert családi-politikát üzött és a közérdek képviselőnek égisze alatt nemesség és királyi tanácsosság után futkározott.

Mi nem akarunk se magunknak, se másnak a szappanbuborék színjátékával értékelhető címeket szerezni, mert egyszerű demokrata felfogással azt tartjuk, hogy a nemesség a szivben és lélekben lakik, nem a kutyabőrön és az a szent meggyőződésünk, hogy királyi tanácsosi méltóság nélkül is külömb, őszintébb, hasznosabb tanácsokat adunk népünknek, mint az egész, derékban gyenge klikk mérhetlen tanácsalanságával.

Nagyon kedvesek voltak az iparosok a mult évi országgyűlési képviselő választás előtt Diogenes urnak és hogy kiestek a klikk kegyeiből, az azért történt, mert csattanós kifejezést adtak annak a gondolatuknak, hogy nem helyeslik a város rovására üzött családi politikát.

Megkísérelte ön a politikával való kupeckedést az ipartestületnél, de az önértékesen utasította vissza a nagy kseftelőt, azt mondván, hogy az ipartestület nem politizál és királyi tanácsossal nem tanácsos egy tálból cseresnyét enni.

És bizonyos az is, hogy ha az iparosokat elkupeckedhetne volna elveik zászlója mellől, akkor nem támasztott volna ön most nehézséget az iparkiallítás jövedelmének kiadása körül.

Mert, hogy Ézsau szőrös keze nyult bele ebbe a dologba, azt hiába tagadja.

És ha az iparosokon bosszút akart ön állni azzal, hogy cselvetéseivel megakadályozta egy kétségtelen jognak az érvényesítését, akkor bizonyos, hogy ön vitte be és csúf politikát vitt be a közgyűlésbe és nem mi politizáltunk ott.

Látja nagyságos úr, így esik vissza a feldobott kő, a dobó fejére.

Jobb lett volna ha hallgat ön s a 8-iki beszédjét elraktározta volna, az el nem mondott beszédeinek bizonyára igen díszes gyűjteményébe.

Ezek után pedig nem ócsároljuk többé a pávát és nem kacagunk, szomorúak leszünk inkább nagyon, ha megszólal.

dr. — y.

A tisztelt közgyűlésből.

A „Központi“ törzsasztalnál ünnepies hangulat iralkodott 8 án, délután, lát-szott, hogy a közgyűlésre készülnek, a jó öreg Tomcsányi papa, mintha csak megérezte volna, hogy ma nem lesz alsós parthie, nem jött el; a többiek pedig ünnepi külsőben igyekeztek a hangulatot a szokott kedélyes mederbe terelni, a közgyűlésen is meglátszott, hogy nagyobb szabású tárgysorozat lesz, mert a honatyák teljes számban jelentek meg. Feltűnt különösen, hogy a városi szavazatjoggal bíró tisztviselők teljes számban foglalták el helyeiket. A rossz nyelvek azt állítják, hogy berendelték őket tanulni és felvilágosítani, mások, kik kevésbé gondolkodnak ily rossz-hiszeműen úgy vélték, hogy szavazni. Hallatszott is a karzatról: De finom törvény is az, mely a város fizetett tisztviselőinek szavazatot adott a város polgárai ellen; ezt a törvényt bizonyosan nem 1848-ban hozták, mondogatták egymásnak.

Az új városatyák is szépen kicsiptek, Wagenblatt Jóskának fekete kabátja úgy díszlett, mintha csak a szabótól most hozták volna és beretvált arcán, még Raics úr pudere ellentétül fehéredett. Tiprovácz Péter még a haját is lenyiratta, bizonyára azért, hogy ha későn talál haza jönni, Aranka néni meg ne húzassa.

A tárgysorozat első és második pontja a polgármesteri jelentés, mely szerint természetesen Európa és környéke nyugodtan alhatik és Horánszky miniszteri leirata tudomásul vétetik. Ez utóbbi abban a reményben, hogy hálából a miniszter a dunai hid építését azonnal megkezdeti.

A 3-ik pontnál a közkórház pályázata tárgyában a tanács javaslata ellen Valentin terjesztette elő hosszabb beszéd kíséretében ellenindítványát, (hogy miként beszélt, azt más mondja meg), a melyben kimutatta, hogy a bajai iparosok, de Baja város egész közönségére nézve előnyös Koch és Paulasz ajánlata, mivel a bajai iparosok 120,000 korona értékű munkát kapnak. Utána Weidinger Dezső tartotta szűzbeszédét és viharos derűtség mellett fejezte ki, hogy akkor, a midőn félesztendeig határozta el a tanács, hogy melyik szabályos ajánlattevőnek adja ki a munkát és végül hosszas tanulmányozás után kiadja; a végén az sül ki, hogy éppen annak adta ki, a kinek ajánlata nem szabályos, ő tehát a tanács javaslatában most sem bizik. A tanács javaslata 8 szótöbbséggel elfogadtatott.

Ismét egy nagyon kegyelmes miniszteri leirat és a közigazgatási bizottság hivatalos tiszteletű átirata vétetett tudomásul.

Ezután az 5-ik szű: majorság bérbeadásánál ugyancsak Weidinger Dezső kifogásolta a városi szerződések „kófic“ pontjait, úgy gondolta, hogy ha Beöthi Ákos a parlamentben használhatta ezen kifejezést, úgy a bajai közgyűlésen sem fogják kifogásolni. Ámde a gazdasági tanácsnoknak nagyon fájt a „kófic“ és egy parázs vitát rendezett Weidingerrel, azonban, mint ezt helyesen jegyezte meg: „aki haragszik annak rendesen nincs igaza“, amint hogy a gazdasági tanácsnoknak nem is volt igaza.

A forspontosok is átgaloppíroztak a közgyűlésen.

A városi gyámpénztár számadása és mérlege is rendben találtatott, mivel-hogy az könyvelésen alapszik, ahhoz pedig Eckert Pista semmi áron nem akart felszólalni.

A nyári szinkör megszavaztatott és Denneberg dr indítványai, hogy szinügyi bizottság alakitassék és az idén nyárra ne legyen társulat, a főjegyző részéről is megígértetett. Hogy Denneberg drné önsza nem veszi-e gyanuba Kálmán barátomat, hogy a színésznők dolgaiba beavatkozási jogot kér — arról jót nem állhatok. A városrészeknek és utcáknak 50 kros bélyegnélküli megmagyarosítása és új elnevezése is keresztül ment, csak az kár, hogy a borpiacon nem neveztetett el pizsoktérnek.

A kórház-építési alapból 188 koronát kiutalványoztak. (Kiváncsi vagyok, hogy mennyit fognak még kiutalványozni belőle, mielőtt az építést megkezdik.)

Ezután a tárgysorozat 12-ik pontja az volt, hogy a városi pénztár az egyik zsebéből kivett 10,000 koronát és azt a másik zsebébe betette azon ígérettel, hogy 4½% os kamatot is fog hozzá tenni.

Azután megállapították, hogy ki és hogyan fizesse a napszámosokat. Sziklay barátom balszeméből láttam, hogy azt gondolja, jobb lett volna ha a pénztár fizetné a főkapitány és útmester bélyegtelen utalványára és bélyegtelen elismervény mellett, akkor nem kellene ellenőrizni sem.

Az ártézi kutak jó karba tartása is elrendeltetett. Jó, jó gondolja Weidinger Dezső, hisz én is megtakarítok 80 frtot mellette, mert kevesebb bort iszom, de mi van avval a vékony főcsövekkel, miért olyan vékonyak azok, lesz-e gondoskodva, hogy ne minden évben pár ezer koronába kerüljön a javítás? ki lesz ennek oka?

Az Ujhelyiné háza eladása szavaztatott meg aztán. (Hiszen már régen megvette egy nyugalmazott katona, sűgja hátulról valaki fülembe.)

A Józsefvárosnak légszeszszel való világitása tárgyában Ladányi dr. tartott egy szakszerű értekezést, az Auer égőket is dicsérte, de biz nem igen talált viszhangra, bármennyire is *világitotta* meg a kérdést.

Az árvapénzek elhelyezésénél nagyobb vita támadt. Mennyi pénzt akarnak elhelyezni a bajai tkptárban, kérdik tizen is egyszerre. Egy 16 éves lány nem süti jobban le szemét és nem mondja szemérmesebben a boldogító igent, mint a minő szemérmesen és alig halhatóan mondja ki Lakner a potom 800,000 kort. Érdekes jelenet következik: Valentin kipécézi, hogy 12 oly bizottsági tag van, kik a bajai takarékpénztárnál és a bajai banknál állásokat foglalnak el. Még kisüti, hogy egyetlen egy kormánypártinak sincs szavazati joga — mondja a karzaton Nyirati Pista a szomszédjának. De biz heten még is leszavaztak, köztük Eckert Pista is, ki a könyvelés helyett itt adta jelét ékesszólásának egy igen alakjában. Szeretném tudni, hogy Széll Kálmán, ki tudvalevőleg nagy nő barát és így az árvák és özvegyek pártfogója mikép vélekedik, hogy egy miliócskát épen a bajai tkptárba találtak legalkalmasabbnak elhelyezni. (E tárgy-

hoz hozzászóltak még dr. Gál Ernő és Schön Antal is.)

Rákóczy, Tököli, Bercsényi diffamálását kimondó törvények törlése, továbbá Kossúth Lajos valamint a 48-as honvédek érdemeinek törvénybe iktatása alkalmat adott Reich Aladárnak egy hazafias szép beszéd elmondására, amelyet a *tisztelt ház* eljenzéssel fogadott.

Még néhány jelentéktelen tárgy elintézése után arról a bizonyos iparkiallitási pénzmaradványról igazán tartalmas vita keletkezett.

Nyiraty nyitotta meg az ő szokott súlyos argumentumaival, mint megannyi fejszecsapás vágott minden egyes mondata. Részt vettek még benne Somogyi, Heller, Hesser. Bajai Péter az ő szokott zamatos stylusában, Bruck, Alföldy Béla (az iparosok mellett), Gál Ernő, dr. Herman. Ez utóbbi azzal argumentál, hogy a város *tiszta szivből* adja ki az 5000 koronát, ha itéletileg elmarasztaltatik.

— *A jószívű* — kiáltja a nagy közbeszóló: Fehér János.

Legérdekesebb volt Szutrély ur felszólalása. Harminc éve vagyok már itt, „és üzők családi politikát“ vág közbe Nyiraty. Tagja voltam a végrehajtói bizottságnak. „Meg is látszik a jegyzőkönyveim“ jegyzi meg Valentin. — Az ellenzék politikai taktikából pártolja az iparosokat. E kijelentésre leirhatatlan zaj keletkezik a baloldalon. „Önök politizálnak“, „berendelték a szavazatokat“. „Ne beszéljen ilyeneket“. „Eleget hallottuk“ stb kifejezések hallatszottak. Nagynehezen elmondhatja beszédét.

Nyiraty és Reich Aladár vágnak előbb vissza. Önök azzal kezdik, hogy dicsérik az iparosokat és a vége az, hogy nem adják ki a pénzt. Politikai kupecmondja Nyiraty és ez a név, mint Diogenes élni fog. Hát miért nem előznek meg bennünket az iparosok pártolásában, mondja Valentin, akkor önöknek volna jó taktikájuk, jó politikájuk, mi nem tehetünk arról, hogy önöknek rossz a taktikájuk és a politikájuk.

A főispán, polgármester, a hasukat tartják neveltükben, nem tudtak elzárkózni az igazság szemléltető hatása elől, de maga Szutrély is nevet, a nevetőre már nem haragszik az ember és a kérdés is letárgyaltatott.

Minthogy fizetés előleg kérés nélkül közgyűlés el nem képzelhető, a vége a közgyűlésnek most is az volt.

—n

A bosszú.

Köztudomásu dolog, hogy a bajai iparosokat képviselő bajai ipartestület kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, a mult évi iparkiallitás fennmaradt és a tanács kezelésére bizott 5000 és néhány korona jövedelmének kiadása tárgyában.

Ezt az összeget az ipartestület az új háza terhének törlesztésére kívánja fordítani.

A tanács ezt a kérvényt kiadta a jogügyi bizottságnak véleményezés végett eldöntendő lévén, jogosult-e a tanács ennek az összegnek a kiutalványozására és megilleti-e ezen jövedelem az ipartestületet?

Sajátságos dolog történt a jogügyi bizottság ülésén.

Dr. Nicolausz, mint tiszteletbeli városi ügyész, referálta a kérvényt és azt a véleményt nyilvánította, hogy a tanács nem jogosult ennek a pénznek a kiadására, mert ő csak kezeléssel van megbízva, az utalványozásra azonban mandátumot nem kapott.

Bámulatos egyöntetűséggel szavaztak a klikkhez közel álló bizottsági tagok az előadó javaslata mellett, pedig tudták, mert suggerálva voltak, hogy a referens maga is sűgő után beszél.

Hiszen satellese, dárdása, uszályhordozó kreaturája ő Szutrély urnak, nyilvánvaló dolog régen, hogy neki nincs saját, egyéni meggyőződésből fakadó véleménye, gépíleg mondja azt, amit nagyságos principálisa a szájába adott.

Hát micsoda jogügyi bizottság ez?

Nem-e azért van ez a véleményező testület, hogy minden tagja a maga jogi meggyőződésének adjon kifejezést?

Hol itt a jogi vélemény, mire való a jogi tudás, mikor egy hármias detronizációt megért uralkodhatnám férfiú hurcolja a város legfüggetlenebb gondolkozásra és eselekvésre predesztinált ügyvédeit az orruknál fogva?

Hát nem restellik ezek az urak, hogy ott kell meglapulva látnunk őket a kapaszkodonc klikk nyomoruságos párttarisznyájában, holott ott szeretnénk őket látni — és ez nem üres szólam csupán, de igaz meggyőződésünk és óhajunk — a közügyek vezetésének az élén, de felpáncélozottan a corruptio minden piszkos fegyverének, a város érdekeire káros minden önző pajtáskodás befolyásának bandita támadásával szemben.

Szomorú, hogy ezt mondanunk kell és leverő a kilátás, hogy óhajunk valóvá jегecsesül.

Sokkal kevesebb ezekben az urakban büszke öntudata függetlenségüknek, sokkal kevesebb a becsülése jogi tudásuk hatalmának, minthogy csak véleményt is kockáztatni merészelnének a megszokott klikk-szellem copfos uralma ellen.

Igen urak, az önök harca a meglehetősen megvedlett, megtépett copfnak harca a józan gondolkodás ellen.

Egy összeaszott, elvéhdedett klikk harcol itt a polgárság friss, ifju vérrel pezsdülő tömege ellen.

Hiszen a klikk koponya gyűjteménye még most is füstölög az erőlködéstől, hogy kit illet hát az a pénz?

Hiszen nem tudnak felfedezni senkit, akinek csak sejtelemszerű joga volna is hozzá! Miért ellenzik hát oly vehemensül a kiadatást?

Politikai bosszú ez, csűf politikai bosszú, melynek apasága Szutrély urat dicséri — de hát önök akarnak tisztelt vakon szavazó urak a bábák lenni ennél a politikai szörnyszülőtnél?

Hát nem becsülni kell inkább a polgárságban a politikai öntudatosságot, hogy a saját lábán mer járni s nem tūri a kápácányon való önkényes, akaratnélküli vezetést?

Hát önöknek édesebb egy kis bosszú, mint a nép szeretete, mint a humanismus felséges ideálja.

Hát eszközül dobják oda magukat egy áldatlan, cél nélkül való küzdelemnek?

Ugy látszik, sok embernek nagy luxus a szégyenérzet.

És átvitték ezek az urak — nem a tudásból, a társadalmi önállóságból sarjadzó

elveiket — hanem a párt, a klikk subordinációjában gyökeredző szavaikat a közgyűlésbe is, pedig hittük, hogy a közgyűlésig magukba szállnak s előveszik a jobbik eszüket.

Dehogy is vették!

Dr. Hermanon nem csodálkozunk, belőle egy haupttreffer gőgje beszél és neki van legkevesebb oka a szolgálalkúségre — és mégis. Pedig inkább szeretnénk hallani az okos, szellemes dr. Herman hangját, mint egy haupttrefferbe fulladt önérzet szolgálai megnyilatkozását! Ő nem tudja most már megérteni, hogy 5000 korona is pénz.

Hesser Gyulát a szereplési kórság bántja és gyönyörködni szeret a saját hangjában; és ha az ő sásnemű metsző hangjával olyan könnyen lehetne lerombolni az igazság várát, mint — bizonyára igen előkelő — őseinek multkoriában Jerihó falait trombitával, hát akkor már régen nem volna igazság a földön, ha élne is Mátyás király.

Dr. Gál Ernőről nem szólunk, mert akkor Szutrélyről kellene írunk, az beszélt belőle suflirozván a helyszínén.

Ellenben Dr. Bruckról nem szabad megfeledkeznünk Nyilvánosan kizárta ő a bajai iparosságot az intelligenciából. Azt mondta ugyanis ez a saját gondolkozása és nyelve közt egyértelműséget teremteni képtelen ember, hogy mikor az iparkiallitás alakuló közgyűlése összejött, résztvett abban a város intelligenciája, színejava — és még iparosok is voltak ott.

Ez a mondás azt a benyomást tette ránk, mint mikor az egyszeri bakakáplár azt jelentette a kapitányának, hogy: „Kapitány úr jelentem alásan berukkolt a századhoz három ember meg egy — zsidó.“

No dehát ez a káplár valószínűleg nem volt eléggé intelligens ember — ellenben igen furcsán fest az ilyen mondás Bruck dr. szájából, aki úri ember, intelligens ügyvéd.

Dehát Dr. Bruckot magasabb egyéni, családi célok vezetik — félre; a mult évi választás előtt készen volt már a nemesi oklevele, valami „madarasi“, vagy „almási“ predikátummal, bizonyos polgármesteri fizetés emelés jutalmául, mikor a „Szutrély-kultusz“ megviselt agyagbálványja hirtelen összeomlott, maga alá temette ezt a nemesi diplomát és azért dolgozik most Dr. Bruck ur kézzel-lábbal, hogy kikaparja azt a romok közül; pedig ha rá akad, nem nagy öröme lesz benne, mert ha a diplomát érdemekért adják, akkor az ő érdemei után, a politikai handlirozása nyomán *nyúlbor* lesz a nemesi cimerebe festve s nemesi jelszava az lesz rajta, hogy: „handlé“.

Még egy kérdést?

Elnevezték az urak a tanács kezelésére bizott iparkiallitási többletet „iparkiallitási alapnak“.

Nem jobb lett volna „peticiós alapot“ csinálni belőle?

Hisz önök úgy bánnak a közvagyonnal, mintha Csáki szalmája lenne, miért válogatnak hát az elnevezésben — mikor nincs önök előtt szentebb cél az öncélnál és ha már nem adják ki a tulajdonosoknak, ami őket megilleti.

Dr. —y.

Országos bűn.

(Horánszky véleménye a baja-báttaszéki Dunahidról.)

Sokáig tart a kereskedelemügyi minisztérium költségvetésének tárgyalása és sok gyakorlati kérdést érintett ez a tanácskozás. Persze, egyelőre nem valami nagy eredménnyel. A tárcának új gazdája éppen arra való hivatkozással, hogy új ember a reszortban, inkább csak kitér a nyilatkozás elől és a legfontosabb ügyekben is csak az a végszava, hogy majd foglalkozik azok tanulmányozásával és a mint lehet, megteszi előterjesztéseit.

Ez az általánosság vonatkozik egy évtized óta húzódó ügyre is, a baja-báttaszéki dunai áthidalás kérdésére, melyet már régen Szeged első kerületének országgyűlési képviselője tett szóvá. Hivatkozott arra, hogy az 1900. évi költségvetés tárgyalásakor többen felszólaltak e tárgyban és jelezték azt az óriási fontosságot, melylyel ez az összeköttetés az alvidékre és különösen Dél-Magyarországnak a tengerrel való összeköttetésére bir. Ugyanabban az időben nagyszámu küldöttség járt Hegedüs Sándor miniszternél és az akkori kormányelnök-nél, akik kijelentették, hogy a kérdés csakugyan életbevágó és nincs is annak semmi akadálya, csak a pénzügyi nehézségek.

Ebben az egész országra nagy közgazdasági jelentőséggel bíró kérdésben a mindössze sem oly igen tetemes összegekbe kerülő vasuti összeköttetésnek végre is nem lehet akadálya a pénzhány, mikor új ágyukra és hadihajókra tizszer, ötvenszer annyi pénz tellik, és így valószínűnek kell venni azt a híresztelést, hogy az új kereskedelemügyi miniszter már is komolyan foglalkozik a dunai hid építtetésével, amely fél országra nézve *kétszáz kilométerrel* rövidítené meg a *Fiumébe vezető* utat.

Teljesen meg kellene bizni abban, hogy ezt a kérdést nem odázza el, sőt sürgősen megoldja épp a jelenlegi miniszter, akiről tudjuk, hogy régi meggyőződése a baja-báttaszéki áthidalás és a közvetlen fumei összeköttetés szükségessége.

Nagyon érdekes Horánszky Nándor erre vonatkozó véleményét megismerni abból az időből, mikor még nem volt miniszter, hanem az akkoriban elég éles ellenzéket csináló nemzeti párt kötelékébe és illetőleg vezérkarába tartozott.

Az eset, a megnyilatkozás 1896-ban történt. Baján akkor *Plósz Sándor* igazságügyi államtitkár és azóta már igazságügyminiszter ellen *Günther Antal* lépett föl nemzetipárti programmal és a képviselőjelölt támogatása végett jelent meg ott a nemzeti párt elnöke: Horánszky Nándor. A jelölt után ő is beszélt a választókhöz és emlékezetes maradt az a kijelentése, hogy *nem mulasztás, de vétek* a kormány részéről, hogy olyan jelentőségű várost, aminő Baja, pusztulni hagy és különös kötelessége a kormánynak: kiépíteni a baja-báttaszéki hidat és *kötelessége ezt sürgetni mindenkinek, aki az alföld gazdasági jólétét kívánja.*

Megerősítette aztán Horánszky ezt a véleményét a bajai választók bankettjén is. Ottani kijelentései még sokkal határozottabbak és erélyesebbek. Azt mondta nem érdemli meg senkinek támogatását

az a kormány, mely az ilyen *elsőrendű országos szükséglet* képező hid fölépítését elodázza. Sőt azt hangsúlyozta, hogy *országos bűnt* követ el az a kormány, mely a baja-báttaszéki hidat *sürgősen* ki nem építi.

Élénken emlegetik most a jelenlegi kereskedelmi miniszternek hat év előtt tett kijelentéseit és nem kételkednek benne, hogy az új szakminiszter az akkori szigorú ítéletet elakarja háritani magáról egy erélyes tettel, amely rendkívüli rokonszenvet és elismerést is biztosítana számára az egész Délvidéken, sőt az egész országban, mert amint 1896-ban, akkor még a nemzeti párt elnöke, hangsúlyozta, ez a kérdés igazán országos jelentőségű és ki sem számítható előnyöket biztosítana az a Fiume felé vezető új és legrövidebb összeköttetés, amelynek létesítése még áldozatnak sem tekinthető az állam részéről, mivel a vasutak jövedelememelkedésében bőven megtérülne a beruházás minden kamata.

Talán még a költségvetési vita alatt alkalmat keres azért a miniszter ur, hogy ennek a régi és általános kívánságnak teljesítését kilátásba helyezze. Természetesen legközelebbi kilátásba. Mert az ígéretekből, a biztatásokból elég volt már, azokkal torkig van az érdekeltség. E kérdés elodázása *országos bűn* volt már 1896-ban is, ezt a bűnt tehát csak úgy lehet jóvátenni, ha gyorsan, rohamosan jön a különben is érett és előkészített megoldás.

HIREK.

Az ideai szini saison. Tudvalevő dolog, hogy a szabadkai szinikerülethez tartozó sziniállomások értekezletén Baja város ez ideai saisonja akként osztatott be, hogy május—június hónapokban működjék a társulat városunkban.

Nagy visszatetszést is szült ez a határozat annak idején szinpártoló körökben, de a város a szinikerületi rendszert megbolygatni nem akarván, látszólag belenyugodott a változatlanba.

Most arról értesülünk Ó-Kanizsáról, hogy a szinigazgatónak módjában állna ezt az ügy ő reá, mint a közönségre nézve alkalmatlan időkérdést akként megoldani, hogy az ideai szini saisont vagy e hó 15-én már megkezdheti és május végeig folytatja, vagy pedig május 1-től május végeig időznék itt és őszre ismét egy hónapos saisonra eljönne.

Bármely megoldást a kettő közül szivesen fogja venni a bajai közönség, mert hisz május hónap még tűrhető, a júniusi színházjárástól pedig ez esetben meg lenne kimélve.

Kinevezés. A főispán Auer Oszkár bajai lakost tiszteletbeli irodatiszti állásra nevezte ki.

Hirtelen haláleset. Bodrogi Gyula kir. közjegyző szakácsnéja özv. Pastrovits Györgyné hétfőn, f. hó 7-én este 6³/₄ órakor a zirczi rendház előtt összeesett. Bevitték a közjegyzői irodába, a hol pár perc alatt meghalt.

Egy szecessió házról. Van a városunk kellő közepén egy meglehetősen favorizált utca, amelynek ugyan Haynald-utca volna a becsületes neve, de az legszivesebben régi nevére a »Bárány-utca« névre hallgat. Ebbe az utcába ezernyolcszáz nagyon régen egy meghibbant agyvelejű építőmester (biztosan német volt az isten adta) egy olyan házat épített, mely mértani alakjára nézve szabálytalan görbe s amely sósperecre emlékeztető formája után itélve péké lehetett valaha. Ez a ház a Bárány szálló mellett levő Hirsch-féle ház. Hogy kinek hol fekszik a háza,

semmi közünk sem volna hozzá, de a szóban forgó épület mintegy három méternyi kiugrásával elrutítja az egész csinos utcát. Ha emlékeztünk nem csal, a városi hatóság évekként ezelőtt ki akarta sajátítani azt a részt, amely házsorok vonalán kívül esik, de a dolog abban maradt. A ház azonban most üresen áll, gazdát is cserélt s bizonyára könnyű volna ezt a dolgot nyélbe sütni, addig, míg az új tulajdonos bele nem költözködik.

Hisszük, hogy e soraink épüget nem fognak figyelmen kívül hagyatni, mint nem hagyattak figyelmen kívül, akkor, mikor a gymnasium előtti aszfalt állapotokra hívtuk fel a hatóság figyelmét.

Mérgezési kísérlet. Romháb József 15 éves bács-almási illetőségű, ki Rajkovics Károly nyomdász helybeli lakosnál volt tanonc, mindenáron a nyomdászságtól akart szabadulni, mert mint szegény fiu, önálló soha sem lehet. Kérése nem használt, a szerződés nem bontatott fel, dacára annak, hogy már ötször megszökött, s már molnár tanonc akart lenni, de a malomból is visszavezették a nyomdába. Romháb-nak az a gondolata támadt, hogy megmérgezi a gazdáját, de nem halálosan, hanem csak hogy beteg legyen és egy kevesét szenvedjen, aztán majd elfogja küldeni, mert megtudja, hogy ő okozta a betegséget. Romháb hétfőn két fillérért vett lúgkővet, azt egy üvegben feloldotta s kedden, 8-án gazdája kávéjába öntött egy keveset, mitől Rajkovicsnak csak hasfájása és hascsikarása volt. Romháb látta, hogy gazdája még egészséges, szerdán, 9-én reggel a teájába öntötte a megmaradt folyadékot. Rajkovits szakácsnéja midőn a tűzhelyről levette a teát, az gyanusnak tűnt fel előtte, megízlelte s a tea felmarta a száját. Nyomban Rajkovitsot hívta, kivel közölte a gyanuját, mire Rajkovits csak a nyelve hegyét mártotta a teába s ez a nyelvéről a bőrt azonnal lemarta. Rajkovits tanoncát, ki már a podgyászával menekülni akart, bezárta a szobájába s rendőrt hivatott, ki a merénylőt bekísérte a városházára. Romháb József ellen a nyomozás folyamatban van.

Betörés fényes nappal. Ripp Ignác vendéglősnek a Sugovica part szélén levő lakását, szerdán f. hó 9-én 11¹/₄ és d. u. 1¹/₄ óra közötti időben feltörték, 32 K. készpénzt, értékpapirokat és ékszereket, 341 K. 60 fillér értékben ismeretlen tettesek elloptak. A tettesnek kínálkozott az alkalom, mert a lakház kapuja hetek óta a földön hevert s így szabad bejárat volt, a lakáson pedig az említett időben egy lélek sem tartózkodott. A tettes a kidőlt kapunak a hosszú tolózárvását használta a betörésnél. A rendőrség a tettes kézrekerítése végett széleskörű intézkedést tett.

Bács-Bodrogh vármegye tanügye. Vármegyénk tanügyeről ad világos képet az a jelentés, a melyet Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő a megyei közigazgatási bizottság elé terjesztett. E jelentésből közöljük a következőket: A vármegye területén (a szab. kir. városok kivételével) volt a múlt évben 114.352 tanköteles gyermek, ebből mindennapi 38.795 fiú és 39.044 leány; ismétlő 18.568 fiú és 18.945 leány. Vallásra nézve rkth. 72.485, g. kath. 2.206, g. kel. 21.768, ev. ref. 4.284, ág. ev. 11.607, unitárius 45 és izr. 1.957. Nyelvre nézve magyar 47.943, német 33.050, tót 3.176, szerb 21.768, bunyevác 4.222 és ruthén 2193. Polg. és felső népiskolába járt 382 fiú és 258 leány, összesen 640 — Vármegyénkben 382 népoktatási intézet van és pedig 15 állami, 66 községi, 149 r. kath., 1 g. kath., 58 g. kel., 15 ev. ref., 33 ág. ev., 33 izr., 2 társulati és 1 magán. Itt a jelentés a többek közt felemlíti, hogy B.-Petrovoszellón a szállási iskolák bérelt helyiségei nem felelnek meg a törvény kívánatának. — A múlt évben összesen 11 új tanítói állás szerveztetett. A tanítási eredmény a jelentés szerint jó, csak 1 községi, 1 rk., 1 g. kath., 17 g. kel. és 6 ág. ev. iskolában középszerű.

Az italmérési jövedék utvesztőjében oly nehéz az eligazodás, hogy örömmel konstatáljuk, miszerint a hozzánk beérkezett »Hoffmann-féle Állami Italmérési Jövedék« című kézikönyv, amelyet Hoffmann M. Mihály, az »Adóügyi szaklap« szerkesztője írt és a mely az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítást nemcsak

ismerteti, de magyarázza is, oly alapos munka, amelynek átolvasásával még a laikus is teljesen megérti az italmérési dolgokat, úgy, hogy a könyv révén az engedélyek megnyerése, azok megtarthatása és azoknak mikénti gyakorlása iránt alaposan tájékozva van.

A Hoffman-féle »Állami Italmérési Jövedék« című kézikönyv bolti ára 3 korona és megrendelhető az »Adóügyi Szaklap« kiadóhivatalánál Budapest, Andrassy-ut 38.

(A pénz előleges beküldése esetén e könyv portómentesen küldetik meg.)

Törvénykezés.

Nem sikerült gyilkosság.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A mai esküdtbiróság elnöke Polgár József, sz. vazóbirák Crainicean Mihály és Dr. Raskó István voltak. A vádhatóságot Papp Sándor dr. képviselte, a vádlottat Szilassy Fülöp dr. védte.

Rendes esküdteknek kisorsoltattak: Töncs Gusztáv, Sugár Manó, Neuhaus Bernát, Békeffy Gyula, dr. Birkás Dániel, Wébel János, Illgen János, Pertich Mihály, Perusits Károly, Rehák Mátyás, Csajkás Simon, Raichl Ferenc, pótesküdtnek: Milkó Izidor dr.

Pancsics Pál felső-szent-iváni suhanc állt szándékos emberölés kísérletének büntetvével vádolva az esküdtbiróság előtt. Mult év dec. 20-dikán Felső-Szent-Ivánon rálőtt Pancsics Alajosra, azért hogy agyonlője. Szerencsére a golyó csak a jobb felsőkart sebesítette meg úgy, hogy a megsebesült egy heti betegeskedés után felépült.

Vádlott kihallgatása folyamán elismeri, hogy valóban agyon akarta löni Pancsics Alajost azért, mert ez fenyegette. Ezen állítását azonban bebizonyítani nem tudta.

A tanúk kihallgatása, a vád és védbeszéd után az esküdtek szándékos emberölés kísérletének büntetvében mondták ki a vádlottat bűnösnek, mire a bíróság három évi börtönre ítélte.

A védő és a vádlott semmisségi panaszt jelentettek be a büntetés súlyossága miatt s mert az enyhítő körülményeket figyelembe nem vette a bíróság.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó anyánk, nagyanyánk, illetőleg dédanyánk elhunytá alkalmából részvétük nyilvánításával, illetőleg a temetésen való részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni szivesek voltak — ez uton mondunk hálás köszönetet.

Borkovits testvérek
és a kiterjedt rokonság.

Dendéglő

Budapest egyik főterén, kerttel és gyönyörű helyiségekkel, aránylag csekély 900 frtnyi bérrel, hol évenként 450 hectoliter sör, 200 hectoliter bor, 8 hectoliter pálinka-féle fogy a tulajdonos által eladandó.

● Cim a kiadóhivatalban. ●

1-2

Savanyú káposzta konzerv

kilónként 20 fillérért kapható

HÓNIG MUKI

kereskedésében

Ugyanott egy jó házból való
fiú tanoncul felvétetik. 1-2

Értesítés.

Több simentháli és svájci

fejős tehenet

úgyszintén növendék jószágot
elad

Schleicher Antal

Baján.

JEGYZÉKE az

50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

Korona

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők		Korona
1 jutalom	600000	
1 nyer. á	400000	
1 " "	200000	
2 " "	100000	
1 " "	90000	
1 " "	80000	
1 " "	70000	
2 " "	60000	
1 " "	40000	
5 " "	30000	
1 " "	25000	
2 " "	20000	
3 " "	15000	
31 " "	10000	
67 " "	5000	
3 " "	3000	
432 " "	2000	
763 " "	1000	
1238 " "	500	
90 " "	300	
81700 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	

50,000 nyer. és jut. kor. összegben 13,160,000

KIVÁLÓ SZERENCSE TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.
Hat millió koronánál többet nyertek
nálunk nagyrabcsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad $(\frac{1}{8})$ frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed $(\frac{1}{4})$ » 1.50 » 3.— »
egy fél $(\frac{1}{2})$ » 3.— » 6.— »
egy egész $(\frac{1}{1})$ » 6.— » 12.— »

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díj-talanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év április hó 21-ig

bizalommal HOZZÁNK küldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI, Teréz-körút 46/a.

Fiókok; 1. Váci-körút 4.

2. Múzeum-körút 11.

3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem (postautalvánnyal küldöm (mellékelem bankjegyekben (bélyegekb.) } A nemtetsző törlendő.

Pontos cím:

Keltünő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és
többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarka-
hüvely kapható az ország minden különleges-
ségi árúdjában.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

t o v á b b á

a legfinomabb angol és francia divatkelmékben!!!

Legújabb angol és francia szabású

férfi öltönyök jutányos áron,

pontos kiszolgálás mellett készülnek

PRÁGER KÁROLY és TESTVÉRE cégnél

BAJÁN,

Takarékpénztári épület.

Órákat, arany- és ezüst-tárgyakat olcsó
gyári árak mellett küld jótállással

SCHÖNWALD IMRE

órás, arany- és ezüstárúgyáros
PÉCSETT.

Magy. kir. törvényszéki bejegyzett állami érem-
mel, arany- és ezüstéremmel kiüntetett czég — becsü-
letes kiszolgálás. — Minden tárgy valódisága bizo-
nyítására a m. kir. pénzverde-hivatal által van meg-
próbálva és annak próbajegyével ellátva. —

Nem tetsző tárgy ki lesz cserélve vagy a pénz visszaadva,
a károsodás tehát kizárva.

Valódi ezüst remontoir 5·20 frt, kettős fedéllel 7 frt, horgony
15 köves szerkezettel 8·25 frt, pontosan járó nickel remontoir
3·50 frt, goldin óra 5·50 frt, ezüst női remontoir 5·50 frt, valódi
14 karatos női remontoir 14 frt, ugyanaz kettős fedéllel 18 frt,
valódi arany remontoir uri óra 24 frt, kettős fedéllel 35 frt. Arany-
gyűrűk 2·20 frttól feljebb. Csinos, nemes opálggyűrűk 4 frttól feljebb.
Valódi gyémántgyűrűk 10 frttól feljebb. Finom nickel-horgony
ébresztő óra 1·90 frt, 8 nap járó ingaóra 8 frt, ütőszerkezettel
10 frt, szép kakuk-órák 7 frttól 12 frtig.

Valódi megvizsgált ezüstlánczok csinosan kidolgozva:
20 gramm súlyu 1·45 frt, 30 gramm 2·15 frt, 40 gramm 2·55 frt
60 gramm 4·50 frt, 100 gramm 6 frt. Valódi 14 karatos arany
uri-lánczok szép kivitelben, 20 gramm nehéz 25 frt, 30 gramm
37 frt, 40 gramm 47·50 frt. Kivárat szerint hozzá illő aranyba
foglat köves lógók 10—15 gramm súlyban. Darabonkint 4·50 frt.

Szétküldés mindenhová a pénz előleges
beküldése vagy utánvét mellett.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik bárkinék.

özv. Spitzer Simonné

BAJÁN.

CSERÉP • • • TÉGLA • • •

MÉSZ • • • • CZEMENT.

Legjobb gyártmányok!

Legolcsóbb árak!

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLET

GRAUAUG J. LIPÓT

BAJA,

DRESCHER GYULA-féle HÁZBAN.

Eszközöl előnyös feltételek mellett:

Váltóeszámitolásokat.

Jelzálog-kölcsönöket.

Tőzsdei megbízásokat.

Váltó- és utalvány beszedéseket

Előleget nyújt értékpapírokra.

Szelvény-beváltás.

Értékpapírok, sorsjegyek, bel- és külföldi pénznemek

VÉTELE és ELADÁSA.

Osztálysorsjegyek eladása.

Elet-, tűz-, jég-, baleset- és szállítvány-biztosítások a leg-

olcsóbb díjtételek mellett eszközöltenek.

Az árú osztály már ez idő szerint elfogad megbízásokat és eszközöl

kötéseket a jövő idényű pirszén-szállításokra.

Márvány lapok

folyosó és konyha kövezéshez
kapható.

Befőtt paradicsom

literenként 48 fillér.

ZÁLOGCÉDULÁT

veszek a legmagasabb
árban.

ifj. Pock Józsefné,

Főtér.

Értesítés.

Értesitem a tisztelt közönsé-
get, hogy az égetett

MESZEM ÁRÁT,

nagyobb mennyiség vételénél

20%-kal

leszállítottam.

Baja, 1902. március hóban.

SCHLEICHER ANTAL.

3-3

SZŐLŐ,

jó karban, a város köze'ében,
—MEGVÉTELRE kerestetik.—

Cím a kiadóhivatalban.

Hirdetések

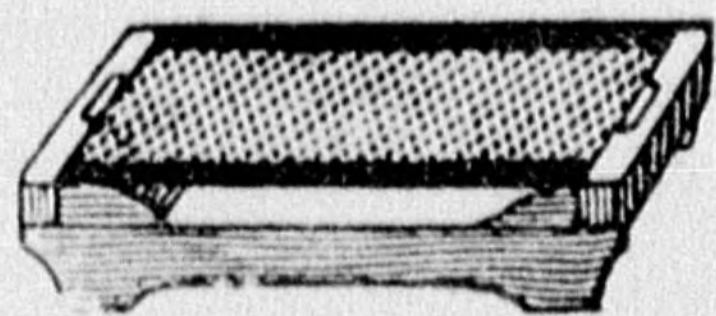
felvételnek

a kiadóhivatalban

ifj. Wagner Antal
könyvkereskedésében.

Ajánlom saját készítésű fölülmulhatatlan erős és olcsó

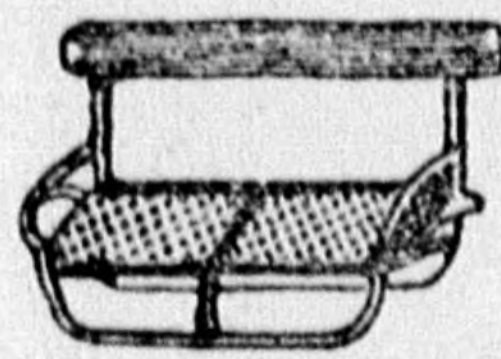
sodrony ágy-

betéteimet,

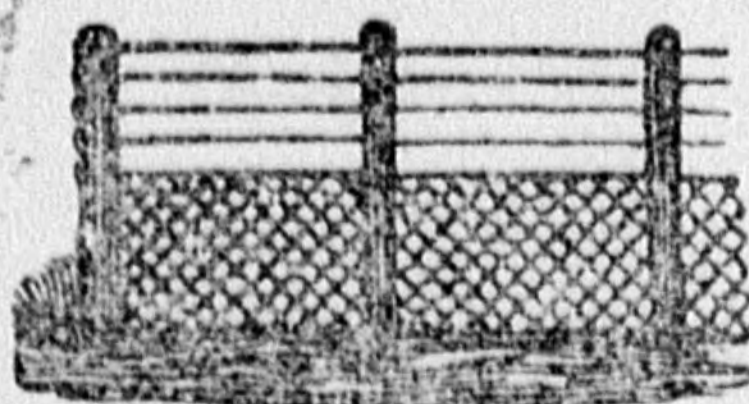
melynek ára csak 8 korona. Kell, hogy ezt a legszegényebb ember is megszerezze; egyrészt mert olcsó, másrészt pedig egészségi szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen kigőzölgésétől, valamint a fergek elszaporodásától megóvatunk. Az ágy belvilágossága méretének hozzá való beküldése után a betét 1 nap alatt a legpontosabban elkészítettik.

Készítik továbbá

ruganyos

kocsiüléseket

(kocsiülés)

felakasztható és faládával 12 kor.-ért.

(kerítés)

SODRONY LÁBTÖRLŐKET

(fékete v. zsisított) nagyság szerint	cm.	30-50	30-60	30-70	40-70
és a következő árakban:	fill.	110	130	150	200

kokusrost betéttel 30-40 fillér több.

Különösen ajánlom sodrony fonatimat, mely nem kerül többbe, mint a rendes léczkerítés, mely kertek, szőlők és udvarok bekerítésére rendkívül alkalmas. Kavicskoarak, áthányó rosták föld és kavicsnak, ökör-szajkosarak, méhész főkötők, baromfi ketrecek s minden e szakmába vágó munkák olcsón, jól és a legrövidebb idő alatt szállíttatnak.

ifj. UTRY PÁL, BAJÁN.

Olcsó bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órák és ékszerész-üzlete Baján,

a „Központi szálloda” átellenében.

Ajánlja ujjonnan és gazdagon felszerelt, pontosan szabályozott valódi

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-óráit

a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Nagy raktár valódi arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben, valamint valódi China-ezüst evőeszközökben.

Órajavítások, valamint minden e szakbavágó legkomplikáltabb munkák; Chronometre és ütő-óra-, egyszersmind ékszerjavítások olcsón szakszerűen és gyorsan eszközöltenek.

2 évi írásbeli jótállással.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron vásároltatnak meg, esetleg ujjal cseréltetnek be.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen végeztenek.